

Velikonočni turnosmučarski čudež nad Fragantom

Bela opojnost v skupini Goldberg

✍️ Tomaž Hrovat

Datum velikonočnih praznikov se na videz brez reda pomika po koledarju, pretežno po aprilu, včasih pa ga zanese tudi v robove sosednjih dveh mesecev. Ampak kadarkoli že je, je vreme takrat, posebno v gorah, prav rado nestanovitno.

Pet sledi v snegu FOTO: TOMAŽ HROVAT

Tudi leta 2010 je bilo podobno. Naša mala turnosmučarska sekcija se je mrzlično ukvarjala z dvema vprašanjema: kdaj in kam? Prvega je znotraj razpoložljivih prostih dni obračala in s pogostimi novimi spoznanji dopolnjevala za vremenske prilike pooblaščen oseba sekcije. Bolj ko se je bližalo, ožji je bil pas lepega vremena, skrčil naj bi se pravzaprav na en sam dan.

In ko je oblak neba pokazan, me prijatelji prosto po Prešernu vprašajo: kam? Tudi če me nič ne sprašujejo, je že taka vpeljana navada, da slast in težo te odločitve navadno vzamem nase. V dobro urejenih in učinkovitih družbah ima pač vsak član svojo vlogo, samo na mravlje se spomnimo, razumarsko opravičujem tovrstno avtokracijo.

Iz rokava sem tokrat potegnil staro željo, tritisočak Lasörling na vzhodnem Tirolskem. Prvi dan dostop do koč, drugi

dan vzpon in spust v dolino, potem zagrne gore nova fronta. S takim povzetkom za vsak slučaj telefoniram oskrbniku. Po mojem retoričnem vprašanju, ali je koča za praznike odprta, me sicer prijazen, a odločen *nein* dodobra preseneti. Kako to, je vzrok novozapadli sneg te dni? Ne, že nekaj let nismo odprti za *Ostern*. No, pa se človek zanesi na spletne informacije. To bi lepo požegnal praznike, da pripeljem prijatelje pred zaprta vrata gorske koč!

K sreči je idej in želja na zalogi polna malha in nadomestni cilj je po kratkem razmisleku koča Fragner Hütte na Koroškem. Ponaša se z naborom desetih turnih smukov nad sabo, torej se bo našlo kaj primernege.

Tile uvodni stavki potrpežljivemu bralcu verjetno potrjujejo načelo, da je dobra priprava ključ do uspešne ture. Uspešno izpeljan turni smuk se začne s študijem

literature navadno na soparen poletni dan vsaj kakšno leto poprej.

PRVI DAN ALI KALVARIJA

Na parkirnem prostoru v Innerfragantu, 1074 m, situacija ni bila videti prav obetavna. Pogled na smrekov gozd, ki porašča strmo stopnjo na poti do koč, je bil vznemirljivo zelen. Do koč je možno dostaviti prtljago s tovorno žičnico, vendar smo si oprtali opremo na ramena in pogumno po metodi *per pedes* (vulgo: peš) odšli po markiranem kolovozu. Znan sem sicer po tem, da se rad hvalisam in važim, kako da si smuči vedno pripnemo takoj pri avtu. Zato sem jo ucvril naprej, upajoč, da bom tako kmalu dosegel prve snežne jezike. Vendar se je pot vlekla, pot je zalival čelo, nikogar, da bi trpečemu omočil izžejan ustne. Kazen za napuh je bila "tišina" ostalih članov sekcije, razumeli smo se

Koča Fragranter Hütte FOTO: TOMAŽ HROVAT

Lepa snežna pobočja pri koči Koflerhütte FOTO: TOMAŽ HROVAT

kot stari zakonci, brez besed. Ko sem si po počitku v drugo nadel v križ spete smuči, sem bil deležen še pomenljivega prigo-varjanja: "Saj bo, takoj za ovinkom ..."

No, bela odrešitev me je pričakala po približno uri hoda. V nadaljevanju smo v oblačnem vremenu na smučeh dosegli kočo. Na vratih nas je pričakal oskrbnik, nas prijazno pozdravil in vprašal: "Bist du Thomas?"¹ Turizem smo ljudje. Slogan je slovenski, izvedba pa marsikdaj domuje kje druge.

Po kratkem nihanju med takojšnjim nadaljevanjem ture in povabilom na po-žirek smo zanimali v prenovljeno jedilnico koče Fragranter Hütte, 1817 m, ki jo uprav-lja celovška sekcija avstrijskega *Alpenve-reina*. Točeno pivo je hipoma zmehčalo mišice in korteks. Oskrbnik Peter nam je postregel podatke o aktualnih turah. Da popoldne ne bi šlo v prazno, smo jo, me-glenemu vremenu navkljub, ubrali v smeri Magernigspitz, 2640 m. Zimske markacije so nam v sicer ozki dolini precej poma-gale pri orientaciji in kmalu smo dosegli škrbino pod vrhom. Na vrh zaradi novega snega ni bilo misliti. Posedeli smo toliko, da se je od zahoda pričelo malo jasni-ti, nato pa jo v svežem, suhem, a malce zbi-tem snegu ubrali navzdol. Nižje, skoraj pri koči smo srečali sivolasega prekaljenca, ki jo je rezal na skorajda večerno turo po naših sledih. Poklepetali smo o razme-rah in možakar je razlagal, da bo hladna

noč potegnila vlago iz snega in da bo jutri pršič. Mislim si svoje, pregovarjati se s še starejšimi ni vljudno, pa še tako lepe želje je imel. Večerja ob postnem lososu je potekala v zadovoljstvu po opravljeni turi in premlevanju izbora za naslednji dan.

DRUGI DAN ALI VSTAJENJE

Pravzaprav se je začelo z vstajanjem. Ti-stim zgodnjim, ki je pač v ceni uspešne ture. Negodovanje nad uro je bolj zaradi lepšega, saj vsi vemo, da tako pač mora biti, aksiom je aksiom in temu ni kaj dodajati.

V dolino potoka Schoberbach ni šel včeraj nihče. Ali ostali turni smučarji, ki so na koči, vedo kaj, česar mi ne? Bomo pametnejši od vseh drugih? Po tehtanju vendarle zaupamo sami sebi in ne črednemu nagonu ter jo uberemo mimo zadnje planšarije in po prekrasni nedotaknjeni belini navzgor. Na naši levi je včerajšnja Magernigspitz, mi pa smo namenjeni na Schobertörl, 2360 m, in z njega desno po grebenu na Melen-wandkopf, 2580 m. Prvotno mišljenemu Rotwanddecku, 2715 m, se odrečemo na kraju samem, kaže plazovito pobočje.

Vzpon na Schobertörl FOTO: TOMAŽ HROVAT

¹ Si ti Thomas?

Pogled na Sadnig
FOTO: TOMAŽ HROVAT

Informacije

Kako do kočice Fraganter Hütte: Innerfragant je na poti do visokogorskega smučišča na ledeniku Mölltaler Gletscher. Iz Ljubljane do kočice je 180 kilometrov ali dve uri vožnje. Z glavne ceste zavijemo v Flattachu in po asfaltni cesti do izhodišča. Parkiramo pri mostu, kjer je tudi smerna tablica za kočico, do katere pridemo brez orientacijskih težav po širokem kolovozu (markirana pot št. 146).

Višina izhodišča: Innerfragant, 1050 m,
WGS84: 46,9629, 13,05649

Višinska razlika: 767 m

Čas dostopa: 2 uri

Najprimernejše obdobje: Februar–april.

Vodniška literatura in viri: <http://www.fraganter-schutzhaus.at/>

Manfred Korbaj: 1. Kärntner Schitourenführer, Band 1. H. Weishaupt Verlag, 1997.

Zemljevida: Mölltal-Kreuzeckgruppe-Drautal, WK 225. Freytag&Berndt, 1 : 50.000.

NP Hohe Tauern-Süd. Mallnitz-Mölltal-Maltatal. Kompass, 1 : 50.000.

Nebo je popolnoma modro, sneg pa – stari snežni volk z včerajšnje ture je imel prav! Nejeverni Tomaž verjame seveda šele, ko porine konice smučí v prve zavoje. Hozana na višavah! Vijugamo in vriskamo brez konca, nato sledi kratko posedanje pri planšariji. Najboljši pršič do kolen v aprilu, čudeži se torej dogajajo, empirično preverjeno.

V koči nam Peter postreže juho z jetrnimi cmoki. Nadomestimo še vsak po pol litra dodatne tekočine, nato pa se polagoma s takšnim ali drugačnim izgovorom izgubljammo eden za drugim v nadstropje k popoldanskemu podoživljanju.

TRETJI DAN ALI ODHOD V GALILEJO

Naslednji dan je po pričakovanju oblačen. Prvopooblaščen za vremenske prilike najavi svoj odhod v dolino, kar ni prav dober znak pred turo. Ostali štirje pravimo, da bomo šli malo poskusit, če smo že tu. Naš poskus gre v smeri Sadniga, 2745 m, ki je najbolj oblegan in zaželen cilj nad kočico. Ko dosežemo Sadnigscharte, 2484 m, jo v oblačnem in vetrovnem vremenu uberemo kar na

desni vrh z imenom Mulleter Sadnig, 2569 m. Danes čudeža ni več, vse do kočice imam kvaliteten *bruchharsch*. Če te besede še ne poznate, si jo kar dodajte v svoj turnosmučarski slovar. Posebno spektakularen padec je fotodokumentiran, a ni za objavo in gre globoko v arhiv sekcije.

Na kočico se ne vračamo, temveč jo uberemo naravnost navzdol. Nižje je sneg za zaključek prav po pomladansko ojužen, zadovoljno vijugamo po vedno ožjih in tanjših snežnih jeziki. Sledi še sestop po petkovi kalvariji. Ta mine, kot običajno po uspešni turi, kar nekako mimogrede.

Ko na izhodišču posedemo v avto, ostanejo gorske prigode tam zgoraj in v spominu udeležencev. Dolinske težave so naenkrat bolj prozaične in banalne in tudi to je čar izletov v gore. Mi se kmalu soočimo z zelo osnovno težavo, in sicer kje najti odprto gostilno v času kosila na velikonočni ponedeljek. Tudi pri tem bi nam prav prišel kak čudež v obliki drobljenja kruha ali ribolova, ampak to se dogaja že v neki drugi zgodbi ... ◻